

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

- N.B:** 1. All questions are **compulsory**.
2. **Figures** to the **right** indicate full **marks**.

1. (a) Fill in the blanks with suitable options given below: **(any 10)** **10**
- (1) Mining and Oil exploration are the examples of _____ industries.
(primary , construction , extractive)
  - (2) _____ concept of business is concerned with customer satisfaction.
(Modern , Traditional , Profit making)
  - (3) Survival and growth are the _____ objective of business.
(social , organic , economic)
  - (4) Suppliers form a part of _____ environment.
(internal , micro , macro)
  - (5) Business and its environment are _____ .
(separable , unrelated , inseparable)
  - (6) _____ is a trading bloc consisting of European countries.
(EU, ED, EC)
  - (7) Feasibility report is prepared _____ feasibility studies.
(alongwith , after, before)
  - (8) _____ act as a reference guide during the execution of the project.
(legal report , feasibility report , project report)
  - (9) Proximity to market of a plant is required in case of _____ products.
(perishable , durable, luxury)
  - (10) _____ is an entrepreneur within an existing organisation.
(manager , intrapreneur , leader)
  - (11) Entrepreneurs need to take _____ decisions.
(proactive , reactive, hasty)
  - (12) _____ is one of the qualities of entrepreneurs.
(laziness , creativity , impatience)

[TURN OVER

1. (b) State whether following statements are True or False : **(any 10)** **10**
- (1) Industry is an integral part of business.
  - (2) Business firms have social responsibility only towards employees.
  - (3) India's exports reduced due to globalisation.
  - (4) Business environment is dynamic in nature.
  - (5) Business organisation can control its external environment.
  - (6) GATS is an agreement of WTO.
  - (7) Project Planning provides guidelines for completion of a project within a certain time frame.
  - (8) Government does not provide any financial incentives and assistance to entrepreneurs.
  - (9) A business unit has to follow legal provisions before starting the operations.
  - (10) Only economic factors contribute to the growth of entrepreneurs .
  - (11) The primary motive of a manager is innovation.
  - (12) Social entrepreneurs are profit oriented.

2. Answer the following **(any two)** **15**
- (1) Define business and explain its main functions.
  - (2) Explain briefly the human and national objectives of business.
  - (3) What is turnaround strategy? Explain the steps in turnaround strategy.

3. Answer the following **(any two)** **15**
- (1) What is business environment ? Explain its importance.
  - (2) Explain the components of internal business environment.
  - (3) Explain the impact of trading blocs on Indian business.

4. Answer the following **(any two)** **15**
- (1) Distinguish between project report and feasibility report.
  - (2) State the factors determining location of a business unit.
  - (3) Discuss the filing of returns and other documents of a business unit.

5. Answer the following (any two)

15

- (1) Define entrepreneur. Describe the main features of entrepreneurship.
- (2) State the competencies (qualities) necessary for successful entrepreneurship.
- (3) What are the problems faced by Indian women entrepreneurs?

6. Write short note on: (any four)

20

- (1) Globalisation
- (2) Merger strategy
- (3) Educational environment
- (4) WTO
- (5) Role of government in promotion of business unit
- (6) Intrapreneur

(मराठी रुपांतर)
(3 तास)

एकूण गुण : १००

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
३) इंग्रजी प्रश्नपत्रिका मूळ मानावी.

१०

१. (अ) कंसामधील योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (कोणत्याही दहा)

- (१) खाणकाम व तेल शोधन ही ----- उद्योगाची उदाहरणे आहेत.
(प्राथमिक , बांधकाम, उत्खनन)
- (२) व्यवसायाची ----- संकल्पना, ग्राहक समाधानाशी निगडीत आहे.
(आधुनिक, पारंपारिक , नफा प्राप्ती)
- (३) टिकून राहणे आणि वाढ ही व्यवसायाची ----- उद्दिष्ट्ये आहेत.
(सामाजिक , मूलभूत , आर्थिक)
- (४) पुरवठादार हे ----- पर्यावरणाचा भाग आहेत.
(अंतर्गत , सूक्ष्म, स्थूल)

[TURN OVER

- (५) व्यवसाय व त्याचे पर्यावरण ----- आहेत.
(वेगळे करण्याजोगे , असंबंधित, वेगळे न करण्याजोगे)
- (६) ----- हा व्यापारी गट , युरोपीय देशांचा बनलेला आहे.
(EU, ED, EC)
- (७) व्यवहार्यता अहवाल हा व्यवहार्यता अभ्यासाच्या ----- तयार केला जातो.
(बरोबरीने , नंतर, आधी)
- (८) प्रकल्प अंमलात आणताना ----- मार्गदर्शक म्हणून काम करतो.
(कायदेशीर अहवाल, व्यवहार्यता अहवाल, प्रकल्प अहवाल)
- (९) ----- वस्तूंमध्ये कारखान्याची बाजारपेठेशी जवळीकता आवश्यक असते.
(नाशवंत, टिकाऊ, चैनी)
- (१०) अस्तित्वात असणाऱ्या संस्थेमध्ये ----- हा उद्योजक असतो.
(व्यवस्थापक, अंतर्गत उद्योजक, नेता)
- (११) उद्योजकांना ----- निर्णय घेणे गरजेचे असते.
(स्वयंप्रेरित , प्रतिक्रियाशील, घाईघाईने)
- (१२) ----- हा उद्योजकाचा एक गुण आहे.
(आळशीपणा, कल्पकता, उतावीळपणा)

१. (ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सांगा. (कोणतेही दहा)

१५

- (१) उद्योग हा व्यवसायाचा अविभाज्य भाग आहे.
- (२) व्यवसाय संस्थांना फक्त कर्मचाऱ्यांविषयीच सामाजिक जबाबदारी असते.
- (३) जागतिकीकरणामुळे , भारताची निर्यात कमी झाली.
- (४) व्यावसायिक पर्यावरण हे गतिमान स्वरूपाचे असते.
- (५) व्यावसायिक संघटना, बाह्य पर्यावरण नियंत्रित करू शकते.
- (६) GATS हा चा WTO करार आहे.
- (७) प्रकल्प नियोजन, ठराविक वेळेमध्ये प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी मार्गदर्शन करते.
- (८) सरकार , उद्योजकांना कोणतेही आर्थिक प्रोत्साहन व मदत पुरवत नाही.
- (९) कामकाज सुरू करण्यापूर्वी, व्यवसायास कायदेशीर तरतुदींचे पालन करावे लागते.

- (१०) उद्योजकाच्या वाढीस फक्त आर्थिक घटकांचे योगदान असते.
 (११) व्यवस्थापकाचा प्राथमिक उद्देश हा नाविन्यता असतो.
 (१२) सामाजिक उद्योजक हे नफाभिमुख असतात.

२. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

- (अ) व्यवसायाची व्याख्या द्या आणि त्याची मुख्य कार्ये स्पष्ट करा.
 (ब) व्यवसायाची मानवी आणि राष्ट्रीय उद्दिष्टे थोडक्यात स्पष्ट करा.
 (क) पुर्ननफा स्थिती म्हणजे काय? पुर्ननफा डावपेचातील पायऱ्या स्पष्ट करा.

३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

- (अ) व्यावसायिक पर्यावरण म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 (ब) अंतर्गत व्यावसायिक पर्यावरणाचे घटक स्पष्ट करा.
 (क) भारतीय व्यवसायावर होणारा व्यापारी गटांचा परिणाम स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

- (अ) प्रकल्प अहवाल आणि व्यवहार्यता अहवाल यातील फरक लिहा.
 (ब) व्यवसायाच्या स्थाननिश्चितीवर परिणाम करणारे घटक सांगा.
 (क) व्यवसायाचे विवरणपत्र भरणे व इतर दस्तऐवजांवर चर्चा करा.

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

- (अ) उद्योजकाची व्याख्या द्या. उद्योजकतेची मुख्य उद्दिष्टे वर्णन करून सांगा.
 (ब) यशस्वी उद्योजकतेसाठी आवश्यक असणारे गुण सांगा.
 (क) भारतीय महिला उद्योजकांना सामोरे जाव्या लागणाऱ्या अडचणी कोणत्या आहेत?

६. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

(१) जागतिकीकरण	(२) विलिनीकरण डावपेच
(३) शैक्षणिक पर्यावरण	(४) WTO
(५) व्यवसायाच्या वृद्धीमधील सरकारची भूमिका	(६) अंतर्गत उद्योजक